

TÜRK TIP DİZİNİ

Orhan YILMAZ - Aytaç YILDIZELİ

Sağlık bilimlerindeki sürekli araştırmalar, yeni buluşlar ve koşullara uygun olarak değişen yöntemler, tıp enformasyonunun diğer dallara göre daha etkin ve hızlı bir biçimde gelişmesine neden olmuştur. Sağlıklı bir toplum yaratabilme amacını güden gelişmiş ülkeler, Ar-Ge bütçelerinden en büyük payları sağlık alanlarına ayırmaktadır. Türkiye’ de 2008 yılı itibariyle yüzün üzerinde tıp ve sağlık bilimi bölümü bulunan Üniversite olduğu düşünülürse, ülkemizde tıp enformasyonu ile ilgili çalışmaların ne kadar önemli olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu çerçevede, TÜBİTAK’ ın misyonu, Türkiye’ deki bilim seviyesinin yükseltilmesine katkıda bulunmak ve sanayi ile üniversiteler arasındaki eşgüdümü sağlayarak, bilimsel gelişmelerin hızlı bir biçimde ülke ekonomisine katkıya dönüşümüne yardımcı olmak şeklinde özetlenebilir. Ayrıca, belirli alanlara Ar-Ge yatırımlarının yönlendirilerek bilimin gelişmesini özendirmek ve araştırma sonuçlarının Türkiye ve yurtdışında paylaşılabilmesi için gerekli çalışmaların yapılmasını öngörmüştür. Nitekim ULAKBİM Yönetmeliğinin 5. Maddesinin “ i ” bendinde merkezin görevlerinden biri “ ulusal inovasyon sisteminin bilgi birikimini yansıtacak ve bilgi üretimine yardımcı olacak şekilde bilgi toplama ve derleme çalışmalarını yürütmek, bu bilgilerin sınıflama ve düzenleme işlevlerini görmek ” olarak belirlemiştir. Bu amaçla, ULAKBİM, ulusal bir bilgi merkezi olarak, elektronik kaynaklar ve iletişim ağları aracılığı ile bir taraftan uluslararası bilgi ve belgelere hızlı bir erişim sağlamak ve diğer taraftan ülke içerisinde üretilen bilgiyi ya salt kendi olanakları ya da işbirliği yoluyla toplayıp, derleyip, uluslararası standartlara göre düzenleyerek, elektronik ortamda erişime hazır hale getirmekle görevlendirilmiştir. Bilimin yayılması ve ilerlemesindeki en etkin unsurlardan biri de Sağlık Bilimleri alanındaki süreli yayınlarıdır. Bu alandaki araştırma sonuçları ve gelişmeler ancak böylelikle büyük kitlelere duyurulabilmekte ve diğer araştırmacılarla paylaşılabilir. Her ne kadar Türkiye’de üniversite, dernek ve vakıflarca yayınlanan dergilerin üretiminde artış gözlenmekteyse de denetimsiz artan bu bilginin büyük bir kısmı kullanılmadan kaybolduğu ve araştırmacıların erişim sorunları ortaya çıktığı yadsınmaz.

Yukarıda belirtilen vizyon ve görevler çerçevesinde, kaynak kaybının ve bilgi yinelenmelerin önlenmesi, bilginin denetlenmesi ve yurt dışında da paylaşılabilmesi için, TÜBİTAK ’da çalışmalar başlatılmış ve bu çalışmalar Türk Tıp Veritabanının (Türk Tıp Dizini) çekirdeğini oluşturmuştur.

* 1963 yılında kurulan TÜBİTAK’ ın ilk belgeleme süreci “Key To Turkish Science Medicine” ile başlamıştır. Sağlık alanında konunun uzmanlarınca seçilen araştırma makaleleri İngilizce

özleri çıkarılarak, dış merkezler ve araştırmacılara gönderiliyordu. Ancak bu Proje 1975’ de sonlandırılmıştır.

* Süreli yayınların denetim altına alınması, 1974 -1980 yılları arasında TÜBİTAK / TÜRDOK Müdürlüğünce Türkçe ve İngilizce iki ayrı yayın olarak yayınlanan “Aylık Duyuru Bülteni” projesi başlamıştır. Her ay çıkan bültenlerde, konuyla ilgili dergilerdeki makalelerin bibliyografik verileri, geniş konu başlıkları altında verilmiştir.

* 1980 yılında “ Aylık Duyuru Bülteni ” nin otomasyona geçirilmesi için TÜBİTAK – MAM ile ortak proje geliştirildi. TÜBİTAK / Marmara Bilimsel ve Endüstriyel Araştırma Enstitüsü Elektronik Bilgi İşlem Merkezi “ TÜRDOK İçin Bir Veritabanı Tasarımı ve Aylık Duyuru Bülteni” nin Otomasyonu “adıyla geliştirdiği projenin amacını “ TÜBİTAK Kütüphanesine gelen bilimsel ve teknik yayınların bibliyografyalarını bilgisayar ortamında depolamak ve bu bilgilerden çeşitli ve hızlı biçimde yararlanmak ” olarak tanımlamıştır.

* 3 Şubat 1993 tarihinde Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu’ nun Toplantısında ülkemizde araştırma geliştirme harcamalarının gayri safi milli hasıla içerisindeki (o günkü) payının % 0.33 olduğu belirtilerek bu oranın % 1’ i aşması için gerekli çalışmaların yapılması kararı alınmıştır.

* Bu çerçevede TÜBİTAK / YDABÇAG (Yer, Deniz, Atmosfer Bilimleri ve Çevre Araştırma Grubu) konuya gerekli duyarlılığı göstererek faaliyet alanına giren konularla ilgili “ Ulusal Çevre Bilimi Bibliyografik Veri Tabanı” nı hazırlamak üzere karar alınmıştır. Bu tarihten sonra TÜBİTAK / TÜRDOK Müdürlüğü ve YDABÇAG ile işbirliği yapılarak fizibilite çalışmalarına başlanmıştır. Bu çerçevede üç kimyacı (Zerrin Esensoy, Halime Atamer, Sema Alpan), bir çevre mühendisi (Oya Saner),iki uzman kütüphaneciden (Aytaç Yıldızeli, Yurdanur Taneri) oluşan bir çalışma grubu seçilerek veri tabanı oluşturulması için gerekli çalışmalar yapılmıştır.

Bu çalışmalar çerçevesinde;

* Veri giriş formu tasarı yapıldı.

* Bu formları doldurabilmek için veri giriş formu doldurma kılavuzu hazırlandı.

* Öz Hazırlama Kılavuzu geliştirildi.

* Çevre terimlerini içeren Türkçe konu başlıkları dizini geliştirildi.

* Bibliyografik Çevre Veri Tabanı geliştirme projesi çerçevesinde bilgisayar ve BRS (Bibliographfc Retriveal System) erişim paketi alınarak girişleri yapıldı.

* Projenin başarılı olması TÜBİTAK’ ın yoğunlaştığı diğer bilim kollarında da veri tabanlarının geliştirilmesi kararının alınmasına neden olmuştur.

Bu doğrultuda TÜBİTAK / TÜRDOK daha sonraki EHM (Enformasyon) Müdürlüğü aşağıdaki veri tabanlarını geliştirmiştir.

* Ulusal Temel Bilimler ve Mühendislik Veri Tabanı (UTMV) 1992

* Ulusal Tıp Veri Tabanı (UTV) 1993

* Ulusal Tarım ve Biyoloji Veri Tabanı (UTBV) 1995

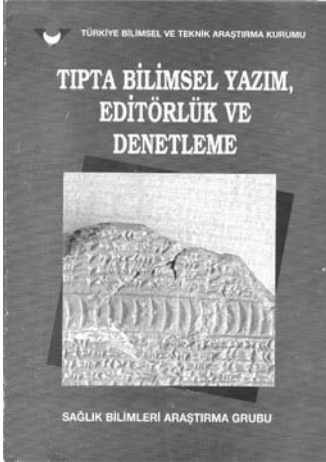
* TÜBİTAK Projeler Veri Tabanı 1992

İlk oluşan Tıp Veri Tabanı çalışmaları zaman içinde çok gelişmiştir.

TÜBİTAK Tıp Araştırma gurubu’ nun 30 Eylül 1991 tarihinde İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi’ nde gerçekleştirdiği “ Tıp Alanında Bilimsel Yayınlar Sempozyumu ” bugünkü anlamıyla Türk Tıp Dizini çalışmalarının ilk kıvılcımı sayılabilir. Bu toplantı tutanakları daha

sonra basılarak ilgililerine ulaştırılmıştır.

İ.Haluk GÖKÇORA' nın 17 Temmuz 1994 tarihinde TÜBİTAK Sağlık Bilimleri Araştırma Grubu'na yürütme komitesi sekreteri olarak atanması sonrası dizin çalışmaları bir ivme kazanmıştır. 18 Kasım 1994 tarihinde TÜBİTAK Feza Gürsey salonunda "Tıpta Bilimsel Yazım, Editörlük ve Denetleme" (Scientific Writing Editing and Auditing in Medicine) isimli toplantı gerçekleştirilmiştir. Bu toplantı İstanbul ve Ankara başta olmak üzere bu konuda çalışmalar yapan Sağlık Bilimi ilgililerinin çalışmalarının birleştiği ve 1991 yılındaki Cerrahpaşa toplantısının tamamlayıcısı olmuştur. Bu toplantının organizasyonunu Tevfik AKOĞLU, İzzet BERKEL, İ.Haluk GÖKÇORA, Yücel KANPOLAT, Emin KANSU, Burhan KIRAN, Şevket RUACAN, İskender SAYEK ve Hasan YAZICI üstlenmişlerdir. Bu toplantıda yukarıdaki isimler dışında ayrıca TÜBİTAK başkanı Tosun TERZİOĞLU, Şinasi ÖZSOYLU, Keriman TINAZTEPE, Cemalettin TOPUZLU, Füsun SAYEK, Altan ONAT ile İngiltere ve ABD' den konuşmacılar da yer almıştır. Bu toplantı konuşmaları daha sonra kitap olarak da yayınlanmıştır.



17 Kasım 1994 TÜBİTAK Sağlık Bilimleri Araştırma Grubu Yürütme Komitesi toplantısında Fikri İÇLİ' nin " Türkiye' de yayınlanan tıp dergilerini içeren, Türk Tıp İndeksi' nin oluşturulması " yönündeki önerilerine ilişkin, 14 Kasım tarihli yazısı incelenmiş ve Türk Tıp indeksinin oluşturulması ve devamlılığının sağlanması amacı ile, Fikri İÇLİ' nin başkanlığında 7 kişiden oluşan bir komisyon kurularak, bu alt komisyonda çalışacakların isimlerinin belirlenmesine karar verilmiştir. Bu toplantıya İ.Haluk GÖKÇORA, İzzet BERKEL, Burhan KIRAN, Yücel KANPOLAT ve Tevfik AKOĞLU katılmışlardır.

Türk Tıp Dizini ilk Toplantısı 13 Aralık 1994 tarihinde yapılarak eylem planı hazırlanmış ve TÜBİTAK Enformasyon Hizmetleri Müdürlüğü ile işbirliğine gidilerek dizinin gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır. İlk toplantıdaki adıyla " TÜBİTAK SAĞLIK BİLİMLERİ İNDEKSİ " kararı alınınca oluşturulan konsey hızlı bir toplantı trafiği yaşamış ve ikinci toplantı 27.12.1994, üçüncü toplantı 07.02.1995, dördüncü toplantı ise 21.02.1995 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılarda Dize alınma kuralları oluşmaya başlamış ve dergilerin Sağlık Bilimleri Araştırma Gurubu' na gönderilmeleri istenmiştir.

21.03.1995 tarihinde TÜBİTAK merkez binası 15.kat toplantı salonunda yapılan beşinci toplantıda indeksleme çalışmaları ilerlemiş ve 1993 1994 yıllarının İndekslerinin biran önce hazırlanıp basılmaları için TÜBİTAK adına katılan Selçuk ALSAN' a yardımcı olmak üzere yardımcı eleman sağlanması kararı alınmıştır. Bu toplantıya Fikri İÇLİ, İ.Haluk GÖKÇORA, Arda BÖKESOY, Selçuk ALSAN, Ali GÖREN, Berna ARDA, Hakan AKBULUT ve Orhan YILMAZ katılmışlardır. Toplantılara Ankara' nın çeşitli Eğitim Kurumlarından öğretim üyeleri Yeşim GÖKÇE KUTSAL, Murat AKOVA, Sinan BEKSAÇ, Murat YURDAKÖK' ün de katılımlarıyla kurulun çalışmaları hızlanmış ve ürün ortaya çıkarma arayışı başlamıştır.



18.04.1995'te altıncı, 13 Haziran'da yedinci, 27 Haziran'da sekizinci, 05 Ağustos'ta dokuzuncu, 17 Ekim'de onuncu, 12 Aralık'ta onbirinci toplantısını, 23 Ocak 1996 da onikinci ve 27 Şubat 1996 tarihinde onüçüncü toplantısını gerçekleştirmiştir. Toplantılara Tıp Gurubu dışında TÜBİTAK gurubu adına Selçuk ALSAN ' dan başka Gülser ORHAN, Sema BALABANLI, Aytaç YILDIZELİ gibi birçok uzman kurul toplantılarına katılmıştır. (Bu konuda Türk Tıp Dizini' ne emeği geçen Tıp ve TÜBİTAK-ULAKBİM gurubu için bir Onur listesi hazırlanmıştır.)

TÜRK TIP DİZİNİ' ne emek verenler (*)

Hakan AKBULUT 1994-2007
Murat AKOVA 1994 -2001
Selçuk ALSAN 1994-1997
Berna ARDA 1994- 2001
Sema BALABANLI 1994- 2000
Semih BASKAN 2003 -
Sinan BEKSAÇ 1994- 2001
Arda BÖKESÖY 1994 - 2007
Mine EGE 1999 – 2001
Deniz ERBAŞ 2008 -
Yeşim GÖKÇE KUTSAL 1994 -
İ.Haluk GÖKÇORA 1994-2008
Ali GÖREN 1995 - 1995
Ayla GÜLEKON 2002 -
Çiğdem GÜNGÖR 2002 -
Tuğba HÜNKAR TONGUÇ 1999- 2007
Fikri İÇLİ 1994- 2005
Yücel KANPOLAT 1994- 1995
Gülser ORHAN 1994- 2001
Gülşen ÖZER 2003-2004
Sercan ÖZYURT 2008 -
Ebru SOYUYÜCE AYDIN 2001-
Sibel TABANLIOĞLU 1999 -
Tulga ULUS 2008 -
Tayfun UZBAY 2003 -
Aydın YAĞMURLU 2002 - 2007
Selda YILDIZ 2001 - 2007
Aytaç YILDIZELİ 1994 -
Orhan YILMAZ 1994 -
Murat YURDAKÖK 1994- 2001

(*) Türk Tıp Dizini “ortak bir çalışmanın ürünü” olup, bu çalışmada 1994 yılından günümüze kadar Kurul Üyesi olarak görev yapanlar soyadına göre alfabetik olarak listelenmiştir. Bu listede yer almayan ancak Kurul çalışmalarının başladığı yıllardan günümüze kadar destek ve katkılarını esirgemeyen başta TÜBİTAK Başkanlarına (Tosun TERZİOĞLU, Namık Kemal PAK ve Nüket YETİŞ), ULAKBİM Yönetim Kurulu Üyelerine, ULAKBİM Müdürlerine (Ahmet Yaşar TONTA, Erkan TEKMAN, Tuğrul YILMAZ ve Cem SARAÇ) ve Müdür Yardımcılarına (Serhat ÇAKIR, Tülay ÖZLÜ, İmre YILDIZ, Serap AYDAR, Orhan GÜLER ve Elife A. GÜRSES) içtenlikle teşekkür ederiz. Geçen ondört yıl içinde çalışıp (varsa) adına yer vermeyi unuttuğumuz isimler içinde özür dileyerek, gelecek yıllarda telafi edeceğimizi saygılarımızla bildiririz.

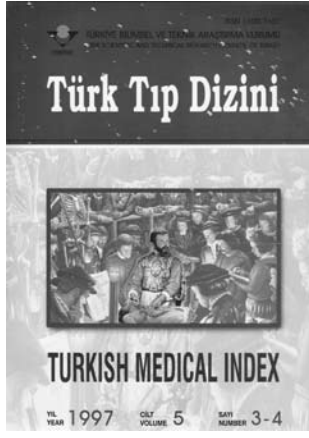
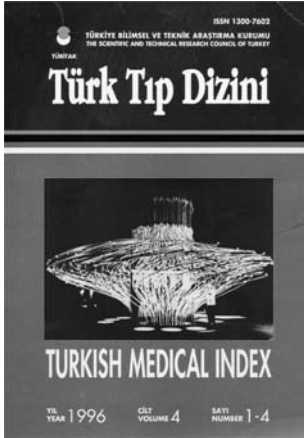
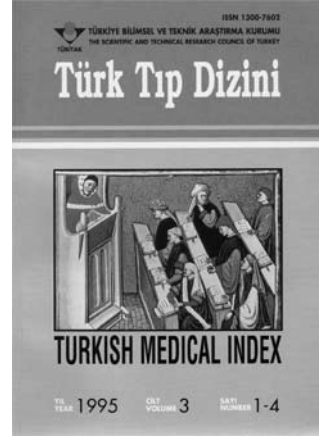
Türk Tıp Dizini Oluşturma Komisyonu dizine girecek dergilerin seçimiyle, TÜBİTAK Enformasyon Müdürlüğü ise dizine giren dergilerin veri giriş formuna işleme, dizinleme (indeksleme), editörlük ve erişim hizmetlerini yerine getirmekle görevlendirilmiştir.

01 Haziran 1996 tarihinde yapılan bir protokol ile TÜBİTAK-Enformasyon Hizmetleri birimi ve TÜBİTAK Kütüphanesi, YÖK Dökümantasyon Merkezi kütüphane hizmetleri birleştirilerek TÜBİTAK Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) oluşturulmuştur. ULAKBİM ülkemizdeki dergilere “ Bu birim içinde yer alan Cahit Arf Bilgi Merkezi, Enformasyon Ürün ve hizmetleri müdürlüğü tarafından ülkemizde yayınlanan bilimsel dergilerin bibliyografik denetimlerinin sağlanması, araştırmalarda tekrarların önlenmesi ve ulusal bilim dilinin oluşturulabilmesi amacıyla Türkiye’de yapılan ve yayınlanan özgün araştırmaları içeren, elektronik ortamda kayıtlı veri tabanları oluşturulmaktadır.” diyerek yazdığı yazı ile dergilerin bu dizinlerde yer alabilmesi için kuruma gönderilmesi istemektedir.



Özetle belirtmek gerekirse 1994 yılında TÜBİTAK Sağlık Bilimleri Araştırma Grubu bünyesinde, Sağlık Bilimleri alanında ulusal bir dizinleme sistemini ülkemize kazandırmak, yurtiçi yayın kalitesini yükseltmek, dergilerimizin uluslararası düzeyde kabul görmesini sağlamak ve belirlenen kriterlere göre dergileri standardize etmek için “Türk Tıp Dizini” nin oluşturulması amacıyla “ Türk Tıp Dizini Oluşturma Kurulu” çalışmalarına başladı. Ayda bir bazen ise iki kez, ama mutlak gönüllülük temelinde toplanarak dergiler değerlendirildi ve Dizine alınma ölçütleri oluşturularak dergilerin dizinlenmesi sağlandı.

Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) ile birlikte yürüttüğü çalışmaların sonucu 1993, 1994, 1995, 1996 ve 1997 yılı konu ve yazar dizinleri basılı olarak yayımlandı. 1998 yılından başlayarak ULAKBİM web sayfalarında internet ortamında da araştırmacıların kullanımına sunuldu.



Bu arada 15 Kasım 1996' da TÜBİTAK Doğa dergilerinin 20.yılı nedeniyle " Yayın Etiği " sempozyumu düzenlenmiş ve sempozyum notları daha sonra kitap olarak basılmıştır.

01 Aralık 1998 tarihinde TÜBİTAK ve Türk Tabipleri Birliği tarafından " Klinik Araştırmaların Tasarım, Yürütme, Sunum ilkeleri ve Kalite Kontrolü " toplantısı düzenlendi. Toplantının düzenlenmesini İ.Haluk GÖKÇORA ve Yeşim GÖKÇE KUTSAL üstlenmişlerdi. Bu toplantıda da ülkemizden ve yurtdışından çok sayıda öğretim üyesi yer almıştır.

2001 yılından başlayarak da makalelerin önemli bölümünün öz ve tam metinlerine ulaşmak mümkün olmaktadır.

Türk Tıp Dizini Kurulunun çalışmaları 30 Mart 2001 tarihinde ULAKBİM bünyesinde devam etmiştir. Bu tarihten itibaren tüm Türk Tıp Dizini çalışmaları ULAKBİM tarafından yürütülmektedir. Ayda bir toplanan Türk Tıp Dizini Kurulu tarafından dergi seçimi ve güncelleme görevleri yürütülmektedir. Bu grupta doktorlar, ULAKBİM dizinleme uzmanları ve kütüphaneciler çalışmaktadır.

Türk Tıp Dizini, sağlık bilimleri alanında, Türkiye’ de yayımlanan Türkçe ve diğer dillerdeki makaleleri içerir. Türk Tıp Dizinine alınan makaleler, genellikle üniversite ve araştırma hastanelerinde yapılan özgün çalışmaları kapsamaktadır. Veri tabanına çeviri yazılar alınmaz. Türk Tıp Dizini ULAKBİM web sayfasında açık erişimdedir. ULAKBİM Tıp Grubu, Türk Tıp Dizini Kuruluna dahil olup, dergi inceleme, kurulun ürettiği kurallar doğrultusunda dergi seçimi, kurallar geliştirme gibi konularda Kurul üyeleri ile birlikte karar verme, fikri belirtme hakkına sahiptir.

Türk Tıp Dizini ULAKBİM’e devredildikten sonra, Tıp Dizini konusundaki tüm dergilerle yazışma, haberleşme, dergi işleme, toplantı hazırlıkları, tutanak ve gündem maddelerini belirleme gibi işlemler ULAKBİM Tıp Grubu’na yürütülmektedir.

Türk Tıp Dizini Kurulu’nun hedefi “ Index Medicus ” benzeri bir veri tabanı geliştirmek ve Türk sağlık bilimleri alanında yayınlara uluslararası nitelik kazandırmak ve uluslararası platformlarda kabul görmesini sağlamaktır. Bunun için de, kurul her yıl güncellenen “ Tıp Dergilerini Değerlendirme Kriterleri ” oluşturulmuş ve dergiler bu kriterler çerçevesinde somut ölçütlerle seçilmektedir. Bu ölçütler hemen her yıl ve en son 2008’de yenilenmiştir.

Türk Tıp Dizini’nin amaçları şu şekilde belirlenmiştir:

Sağlık bilimleri ile uğraşan Türk bilim adamlarına ulusal nitelikteki mevcut bilgileri sunarak, çalışmalarında yardımcı olmak,
Sağlık bilimleri alanındaki araştırma makalelerinin bibliyografik verilerini depolayarak, onları geleceğe ve gelecek nesillere aktarmak,
Sağlık bilimlerinde ulusal düzeyde bibliyografik denetimi gerçekleştirebilmek,

Araştırmalarda tekrarları önleyerek, işgücü ve ekonomi sağlamak,
Araştırmaları bibliyografik verilerle desteklemek suretiyle, onların yaygınlaşmalarına yardımcı olmak,
Böylece araştırma kalitesini arttırırken, artan kalitenin getireceği daha iyiye yönelik rekabet ortamının gelişmesine katkıda bulunmak,
Aynı şekilde, dergilerin de kaliteli bir şekilde yayınlanmalarını sağlamak ve buna bağlı olarak yayın sürekliliklerini arttırmak,
Tıp Veri Tabanı işletmeciliğinde yapılan bu öncülüğün sonucu olarak, aynı konuda danışmanlık hizmetleri sunmak,
Başta tıp alanları olmak üzere bilim dilinin gelişmesine yardımcı olmak ve bu bağlamda, veri tabanları kapsamında oluşacak kavramsal dizinler, konu başlıkları listesi vb. ürünler meydana getirmek,
Türk araştırmacıların yayınlarını ulusal ve uluslararası platforma taşımak.

TÜRK TIP DİZİNİ' nin Özellikleri ise :

Türk Tıp Dizini, sağlık bilimleri alanlarında Türkiye'de yayınlanan süreli yayınlardaki Türkçe ve diğer dillerdeki makaleleri kapsamaktadır.

Türk Tıp Dizini'ne giren makalelerin yaklaşık %25'inin İngilizce olarak yazılmış bulunduğu görülmektedir.

Türk Tıp Dizini kapsamına derleme ve çeviriler alınmamaktadır.

Türkiye'de düzenli aralıklarla çıkan dergiler, Türk Tıp Dizini'nin kapsamına alınmaktadır.

Hem bu aday dergilerin ve hem de dizin kapsamında bulunan dergilerin süregelen içerikleri bilgisayar ortamında izlenmektedir.

İlgili kurul toplantılarında her dergi, sayı bazında tek tek ele alınarak incelenmektedir.

Dizinde yer alan derginin de, bu statüsünü kaybetmemesi için kalite özelliklerini koruması şarttır.

Dergileri inceleyen, değerlendiren Türk Tıp Dizini Kurulu üyeleri, uzmanlık dalları bakımından tıp doktorları, eczacılar, veterinerler ve kütüphanecilerden oluşmaktadır.

Dergi seçimi, Türk Tıp Dizini Kurulunca geliştirilmiş bulunan ve her yıl bilimsel ve teknolojik ilerlemelerin getirdiği değişiklikler doğrultusunda güncellenen "Tıp Dergileri Değerlendirme Kriterleri" çerçevesinde Kurul tarafından yapılmaktadır

Türk Tıp Dizini'nde yer alan makalelerin, genelde özgün araştırmalardan oluştuğu görülmektedir.

Makale girdilerinin bilgisayar ortamına aktarılmasında kullanılan girdi formu, National Library of Medicine (NLM) formatı göz önüne alınarak geliştirilmiştir.

Makale ile ilgili kayıtlar yapılırken, dizinlemedeki anahtar sözcükler Medical Subject Headings (MESH)'den, Türkçe anahtar sözcükler ise, ULAKBİM Tıp Grubunda çalışan konu uzmanları tarafından serbest olarak verilmektedir.

Dizinlemek için daima en son tarihli MESH, "Medical Subject Headings" listesi kullanılmaktadır.

Dergilerin sağlanması ve izlenmesi, verilerin girilmesi, dizinlenmesi ve editörlüğü ULAKBİM Tıp Grubu tarafından, dizinlenen dergilerin bilgisayar ortamına geçirilmesi, güncelleştirilmesi ve onların web erişimlerinin sağlanabilir duruma getirilmesi ULAKBİM Teknik Grup elemanlarınca yürütülmektedir.

Türk Tıp Dizini'nin ülkemizin tıp enformasyonunun kalitesine yaptığı en büyük katkı, "Dergilerin Türk Tıp Dizini'ne Alınma Kriterleri"ndeki bağlayıcı hükümler olmuştur. Bu kıstaslar çerçevesinde, dergilerin düzenli zaman aralıklarında yayınlanması, dergilerdeki danışman değerlendirme sisteminin belirlenen koşullara uygunluğu, araştırma makalesi sayısının tüm makalelerin en az % 50'sini oluşturması koşulu, yıllık dizinlerin olması, İngilizce ve Türkçe başlıkların bulunma zorunluluğu, makalelerde anahtar sözcüklerinin verilmesi gereği, tıp dergi yayıncılığına en azından "standartlara uyma" kaygısını getiren bir çığır açmıştır.

Türk Tıp Dizini' nin Hedefleri ise şu şeklide belirlenmiştir:

- * Fiziksel standartlardaki başarıyı, makalelerin nitelikleri açısından da yakalamak,
- * Tüm dergilerin tam metinlerine ulaşım sağlamak,
- * Araştırmacıların en kısa sürede istenilen kaynağa erişmelerini sağlamak,
- * Sağlık bilimleri konusunda terminolojide birlik sağlanmasına çalışmak,
- * Sağlık alanında uluslararası erişilebilen Türkçe kaynakların sayısını artırarak küreselleşme sürecinde Türkiye'nin bilgi düzeyini artırmak,
- * Türk Tıp Dizinine giren dergilerin SCI' deki (Science Citation Index) atıf sayılarının belirlenmesi,
- * Türk Tıp Dizini' ne giren atıf yapılan Türkçe kaynakların belirlenmesi ve web ortamına aktarılması,
- * Etkin bir tanıtımla çok sayıda kullanıcıya erişim sağlanması,
- * Tüm dergilerin elektronik ortamda ULAKBİM'e ulaştırılması,
- * Türkiye' de e – dergi yayıncılığının özendirilmesi,
- * Editörlere ve kullanıcılara yönelik tanıtım ve eğitim seminerler düzenlenmesi.

Bu hedeflerine ulaşmak için yaptığı çalışmalar dışında 1993 yılından başlayarak her yıl **“ SAĞLIK BİLİMLERİNDE SÜRELİ YAYINCILIK ”** Sempozyumları düzenlemeye başlamıştır. Sempozyumların amacı Sağlık Bilimlerinde Süreli Ulusal Yayın kalitesi, bilimsel standartların yükseltilmesi, “Türk Tıp Dizini ” çalışmalarının tanıtımı olarak düşünülmektedir. 2005 yılından sonra bu amaca Ulusal Atıf Dizini çalışmalarının aktarılması da eklenmiştir.

* Sempozyumların ilki 28 Mart 2003 günü gerçekleştirilmiş ve 350 kadar yayıncılık ilgisi TÜBİTAK Feza Gürsey salonunda “Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2003” sempozyumuna katılmıştır. TÜBİTAK' ın 40.yılında gerçekleştirilen bu sempozyumun başkanlığını İ.Haluk GÖKÇORA yapmıştır.

* İkinci sempozyum 28 Mayıs 2004 tarihinde Türk Tıp Dizini Kurulunun 10. Yılı onuruna “Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2004 ” adıyla gerçekleştirilmiş ve 300 katılımlı ve serbest bildiri de alınan bu toplantı ve sonraki dört sempozyumun başkanlığını Orhan YILMAZ üstlenmiştir.

* Üçüncü Ulusal sempozyum iki gün olarak 8-9 Nisan 2005 tarihlerinde planlanmış ve “Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005 ” adıyla 300 katılımla gerçekleşmiştir.



* Dördüncü sempozyum 17 Kasım 2006 günü " Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2006 " adıyla ve 275 katılımla gerçekleşmiştir.

* Beşinci Ulusal sempozyum ise 19 Ekim 2007 günü üçyüze yakın bir katılımla " Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2007 " adıyla gerçekleştirilmiş ve bu toplantıda ilk " Ulusal Atıf Dizini " çalışmalarının erken sonuçları bildirilmiştir.

* Altıncı sempozyum ise bu kez ULAKBİM müdürlüğünün dört veri tabanının birlikte gerçekleştirmesi önerisi doğrultusunda ve " Ulusal Akademik Yayıncılık -2008 " üst adıyla Hacettepe Üniversitesi Kongre Merkezinde gerçekleştirilmiş. 21- 22 Kasım 2008 tarihlerinde gerçekleşen toplantının ilk günü dört veri tabanı ile ortak olarak aynı salonda gerçekleştikten sonra yine "Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2008 " olarak devam etmiştir.



Gerçekleşen bu altı sempozyumun hepsinde sempozyum konuşmaları ve sunuları Sempozyum günü dağıtılan kitaplarda yer alarak katılımcılara sunulmuştur. Altı sempozyum da amatör bir ruhla ve Türk Tıp Dizini ile ULAKBİM gurupları nın birlikte ve yoğun çabalarıyla düzenlenmiştir.

ULAKBİM Türk Tıp Dizini Kurulu'nun düzenlediği bu toplantılar dışında destek olduğu, katkıda bulunduğu toplantılar da gerçekleşmiştir.

- * 2.Ulusal Tıbbi Bilgi Yönetimi Ve Teknolojileri Sempozyumu. 25-27 Eylül 2003 Ankara
- * Tıpta araştırma tipleri, etik kurallar ve eser oluşturma ilkeleri. 23 Ekim 2004. Ankara
- *Araştırma ve yayın etiği. 21 Nisan 2006. Hacettepe. Ankara.
- * UNAK-06 "Bilimsel İletişim Ve Bilgi Yönetimi" 12-14 Ekim 2006. Ankara.
- * Sağlık Editörleri Çalıştayı. 11 Nisan 2008 Cerrahpaşa. İstanbul
- * WOS' da Türk Dergileri Çalıştayı. 22 Nisan 2008. Ankara
- * 1.Meslek Yayıncılığı Ve 2.Türkçe Dişhekimliği Terimleri Bilgi Şöleni. 1-2 Mayıs 2008. Ankara.

TürkTıpDizini 1994, 1995, 1996, 1997 yıllarında basılı olarak yayınlanmıştır. 1996'dan günümüze kadar sağlık bilimleri (Tıp, Diş Hekimliği, Eczacılık, Hemşirelik, vd.) alanında toplam :

- * 208 bilimsel dergi

- * 38.000 bibliyografik kayıt
- * 50.066 tam metin makale ve makale referanslarına erişim sağlanabilmekte, ayrıca Türkçe – İngilizce anahtar sözcük, başlık, yazar adı, öz gibi alanlardan tarama yapılabilmektedir. Bu Dizinin son yıllardaki kullanım İstatistikleri ise,
- * 2006 da 100.677
- * 2007 de 91 650
- * 2008 de 70 753 (Ekime kadar) tıklanma (ziyaret) olarak gerçekleşmiştir.



TÜBİTAK bünyesinde 48 toplantı yapan kurul Kasım 2008 tarihi itibarıyla ULAKBİM bünyesinde ise 81 toplantı yaparak resmi olarak kuruluşundan bugüne 129 toplantı gerçekleştirmiştir.

Türk Tıp Dizini Kurulu' na bugüne kadar

- * Fikri İÇLİ (1994-1998)
- * İ.Haluk GÖKÇORA (1998-2003)ve
- * Orhan YILMAZ (2003-) başkanlık yapmışlardır.

Türk Tıp Dizini Kurulu hedeflediği yönde ve amaçlarının tümünü gerçekleştirmek için yoluna devam etmektedir.

Türk Tıp Dizini oluşumuna katkı yapan, emek veren herkese saygı ve teşekkürlerimizle...

KAYNAKLAR :

- TÜBİTAK-SBAG kayıtları / tutanakları.
- Türk Tıp Dizini toplantı tutanakları
- ULAKBİM yazışmaları
- Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2003, 2004, 2005, 2006, 2007 kitapları.
- Türk Tıp Dizini basılı ürünleri.